

СПОДОБА СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 59 JERSEY CITY AND NEW YORK

WEDNESDAY, MARCH 27, 1996

CENTS 75 ЦЕНТІВ

ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК

СЕРЕДА, 27-ГО БЕРЕЗНЯ 1996 Р.

Ч. 59. PIK CIII

ВСЕЛЕНСЬКИЙ ПАТРІАРХАТ ПІДТРИМУЄ ІДЕЮ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УАПЦ

Константинопіль. — Вселенський Патріархат заявив, що православні українці мають усі підстави для надання їм Церкви незалежності, враховуючи, що Україна стала самостійною державою, повідомила УНН-AP 23-го березня.

Цю заяву було зроблено під час візиту делегації УАПЦ до Константинополя, де вона передала Вселенському Патріархату заяви від Єпископату УАПЦ та понад 1,000 заяв від церковних громад з проханням про надання Церкви автокефалії. Делегацию прийняв 19-го березня секретар Вселенського Патріархату і Священного Синоду Митрополит Філадельфійський Мелетій та працівник Канцелярії диакон Тарасій.

На зустрічі визначено

шляхи і дії, які належить здійснити, щоб УАПЦ в найближчому часі досягла незалежності. Делегация УАПЦ перебувала в Константинополі згідно з рішенням Ахрейського Собору з 16-го січня цього року. До її складу ввійшли Єпископ Білоцерківський і Уманський Михайл (Дуктевич), Архієпископ Львівський і Галицький Петро (Петруся), голова відділу зв'язів між Церквою і державою, канцлер Львівсько-Галицької Консисторії протопрезбйтер отець Мирослав Максимович, заступник керівника Християнської Мсії св. Володимира Великого Віктор Полішук і представник Президента України Кандидат Адміністрації Володимир Пліснюк.

Слідчий покінчив життя самогубством

Львів (Р. Р.). — У вівторок, 5-го березня, «Ведомості-Дейлі» повідомили, що слідчий в особливих важливих справах Львівської області прокуратури Іван Гутник покінчив самогубством у власному приміщенні. Це сталося 29-го лютого.

Як пише львівський кореспондент Гляфіра Шаревич, слідчий І. Гутник застосував той самий пістоль, з якого мільйон Мюзика 16-го грудня 1996 року смертельно поранив члена УНСО, учасника абхазької війни Ігоря Лисака-Кучеренка. Смерть Кучеренка не розслідувана й досі. І. Гутник у день вбивства Кучеренка арештував кількох членів УНСО, а карну справу за фактом убивства мільйонним Лисака-Кучеренка так і не почав.

Українська Національна Самооборона оскаржила це в суді, але справу спочатку повернули на розслідування, пізніше знову повернули без розслідування у Франківський районний суд Львова. І наразі призначили нового суддю.

Крім того, у Львів прибула комісія Генеральної прокуратури України, яка перевіряє діяльність обласної прокуратури і правоохоронних органів. Тому деякі засоби масової інформації пов'язують фатальний постріл із цими подіями.

Помер В. Крижанівський

Джерзі Сіті, Н. Дж. —

Через генеральне консульство України в Нью-Йорку наспіла вістка, що в Києві минулого тижня помер від поранень, отриманих у наслідок автобильного випадку, 27-річний Віктор Крижанівський, син генерального консула України в Нью-Йорку, Віктора Крижанівського.

Віктор Крижанівський,

мол. народився 3-го березня 1969 року. Випродовж років 1987-1992 вчився і закінчив Київський Інститут Народного Господарства. За фахом економіст-статист. Одночасно отримав диплом перекладача з англійської мови.

Похований 20-го березня 1996 року на Байковому кладовищі у Києві.

Л. КУЧМА НАКРЕСЛЮЄ НОВУ РОЛЮ УКРАЇНИ

Київ (Р. Р.). — У п'ятницю, 22-го березня, Президент України Леонід Кучма, як відомо, виступив у Женевиському міжнародному центрі конференцій з 15-хвилинною промовою, у якій чітко визначив ставлення України до поширення НАТО.

За словами Л. Кучми, «Україна не виступає проти приєднання до НАТО демократичних країн, оскільки вступ до НАТО — це право кожної з них. Однак, зазначив Л. Кучма, «треба дотримуватися принципів неподільності безпеки та уникнення нових ліній поділу в Європі». Тобто, забезпечувати першочергові національні інтереси у сфері безпеки захищених країн.

Л. Кучма звернувся увагу на те, що західний кордон колишнього СРСР все ще іноді сприймається як кордон СНД і це створює відчуження України від її сусідів у Східній та Центральній Європі. Тому у формуванні єдиного європейського простору потрібна взаємодія всіх європейських організацій.

У Женеві Президент Кучма зустрівся також із заступником генерально-

го секретаря ООН Володимиром Петровським, генеральним секретарем Світової торговельної організації Роберто Руджеро і виступив у швейцарському телебаченні. Він зазначив, що Україна виступає за реформування ООН і побажав, щоб організація більше уваги приділяла регіональним структурам. Українсько-російські відносини Л. Кучма назвав задовільними, однак зазначив, що між обома країнами є надто багато невирішених питань, які за короткий час вирішити неможливо.

Л. Кучма нагадав, що коли приймалися політичні рішення щодо закріплення Чорнобильської АЕС до 2,000 року, «асі обіцяли, що Україна не залишиться наодині з цією проблемою». Найбільшою загрозою сьогодні

ТАЙВАН ШУКАЄ ЗАМИРЕННЯ З КИТАЄМ

Тайпей, Тайван. — Тайванський уряд запропонував Китаєві план, який має на меті відмову від деяких точок багаторічної заборони на двосторонні торговельні стосунки. Здійснення цього плану може послабити напруження між двома країнами, яке в останні місяці тижні дійшло до небезпечної межі.

На цей крок доброї волі тайванці зважилися відразу після того, як Китай повідомив про припинення військових маневрів поблизу берегів Тайваню. Китайці в цей спосіб мали намір остерсгати Лі Денгвэя, щоб він, здобувши перемогу у президентських виборах 23-го березня, відмовився проводити підкреслено незалежну зовнішню політику.

Міністерство економіки Тайвану до червня має подати на розгляд парламенту проєкт щодо створення особливих районів вільної торгівлі з Китаєм. Тайванські компанії, які здійснюють комерційні операції з допомогою гонконгських посередників, інвестували великі капітали в китайську економіку, переважно в найближчих до острова провінції Гуандун і Фуцзянь. Однак уряд президента Денгвэя не скасовує торговельних туристичних бар'єрів, перешкоджаючи масовому проникненню на острів гігантського сусіда. Торговельні заборони діють від 1949 року, коли гомінданці, зазнавши поразки у громадянській війні, утвердилися на Тайвані.

В Україні

ЗАТРИМАНО ТУРЕЦЬКИЙ КОРАБЕЛЬ

СЕВАСТОПІЛЬ. — Прикордонний сторожовий корабель «Григорій Куренятин» 20-го березня затримав турецьке риболовне судно «Баба Юсуф» в територіальних водах України. Як пояснив командир другої ескадри ВМС України на борті затриманого корабля виявлено мисливські і багато риб. Капітан пояснив, що вони заблудили і відмовився підписати протокол про затримання судна. 21-го березня український корабель припровадив турецьке судно в севастиопольську бухту, «Кашишова».

ВІЗИТИ ЧУЖИХ КОРАБЛІВ СТАЮТЬ ТРАДИЦІЙНИМИ

Одеса. — Голландський військовий фрегат «Ван Амелд» прибув до Одеси на триденний візит. Відбулися дружні зустрічі з українськими військовослужбовцями, керівниками області, знайомство з Одесою. В останні роки судно все частіше почало прибувати чужоземні кораблі. Цього року голландці виявилися першими, хоча в Одесі це досить рідко. Всього у 1996 році в Одесі очікують не менше десяти чужих кораблів.

НА БОРЮБІ ЗІ СТИХІЄЮ

УТЖОРОД. — В Перечинському районі Закарпатської області відбулися триденні навчання з підго-

тову до дій у надзвичайній ситуації. Навчання проводяться з огляду на можливі поводи. Минулого року цей район дуже постраждав під час весняного топлення снігу, а цього року води було більше через великі снігопади.

ПІКЕТУВАЛИ КРИМСЬКИЙ ПАРЛАМЕНТ

СИМФЕРОПОЛЬ. — Тут 20-го березня близько 300 працівників виробничого об'єднання «Кримпромаш» пікетували приміщення кримського парламенту. Учасники акції поширили текст телеграми, надісланої Президентом України Леоніду Кучмі, голові Верховної Ради Олександрові Морозові та прем'єр-міністрів Євгенію Марчукові з протестом проти припинення вітчизняного виробництва. Вони вимагають на три роки загальмувати відрахування боргів з підприємств до бюджету.

АРСЕНАЛЬЦІВ НАДИХНУЛО РІШЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ РОСІЇ

КИЇВ. — Не встигла Державна дума Росії проголосити своє рішення відновити ССР, як на площі біля заводу «Арсенал» у Києві збиралося море. Організатори обіцяли, що прийде не менше 3,000 людей, однак ж, зібраних на вулицю купку громадян з гаслами «Пошукіт себе нас, 'Арсенал'» та іншими подібними, організатори вже провели. Учасни-

ки його ухвалили вимоги: змінити геть усе керівництво України, націоналізувати банки і все розділити, заборонити економічні реформи тощо. Оскільки учасників і промови було мало, то віче скінчилося набагато раніше, ніж планували.

ЗАГИНУВ СЕКРЕТАР КОМПАРТІЇ КРИМУ

СЕВАСТОПІЛЬ. — Тут автомобіль убив секретаря Севастопольського міського комітету Комуністичної партії Криму, кандидата на депутат Верховної Ради України від Ленінської виборчої округи Анастасія Юрковського. Лідер кримських комуністів Леонід Грач вбачає в цьому законність щодо комуністів, які «стоять на проросійських і промосковських позиціях». Минулого року загинув депутат Верховної Ради України Віктор Шевченко, що також був обраний від Ленінської округи Севастополя. Останній вважав у власній хаті під час сну, але Л. Грач вважає, що це треба розслідувати.

ПОГРІБОВАНО «ПРОСВІТА»

КИЇВ. — Тут з приміщення Товариства «Просвіта» 21-го березня вночі зникли чотири комп'ютери, два монітори і два принтери. Злочинці підпиляли віконні ґрати, зробили шпиль і винесли все цінне. З'ясувалося, що приміщення ніхто не охороняв. Не було там і сигналізації.

Появилися „Листи до братів-хліборобів“ В. Липинського

Київ. — Тут заходами Східноєвропейського Дослідного Інституту ім. В. Липинського у Філадельфії та Інституту східноєвропейських досліджень Національної Академії Наук України (НАНУ) у співпраці з іншими установами НАНУ (Інститутом української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Інститутом держави і права ім. В. М. Корецького, Інститутом філософії та Інститутом літератури ім. Т. Г. Шевченка) та Українською всеукраїнською координаційною радою вийшло друком першим репринтним способом четверте (перше наукове і перше в Україні) видання чин не найважливішого твору В. Липинського «Листи до братів-хліборобів» за редакцією Ярослава Пеленського. Книга, яка нараховує 534 стор., являє собою 6-ий том повного зібрання творчої

спадщини В. Липинського, започаткованого Інститутом ім. В. Липинського у Філадельфії і тепер видаваного спільно з науковими установами України. Видання книги фінансоване фондами Інституту ім. В. Липинського у Філадельфії (з Фонду ім. Марії Олександрівни Семенків — радник Маріан Коць) та завдяки щепрій пожертві члена Інституту ім. В. Липинського Петра Бала. До редакційної колегії увійшли: Ярослав Пеленський (головний редактор), Петро Байл, Лев Білас, Ярослав Білінський, Геннадій Борак, Кирило Вислобоков, Ярослав Дашкевич, Іван Драч, Микола Жулинський, Іван Дран, Олександр Давидів, Василь Лісовий, Христина Пеленська, Мирослав Попович, Павло Сохань, Юрій Шемшученко і Наталя Яковенко.

З огляду на важливість

твору, його видання започатковано у двох книгах: Книга 1, про яку тут мова, вийшла сам текст «Листів до братів-хліборобів», а також передмову і археографічний вступ Я. Пеленського. Друга книга, яка готується до друку, включатиме науковий апарат та ряд дослідницьких праць про «Листи до братів-хліборобів», які висвітлюватимуть цей фундаментальний твір з різних перспектив — історичної, політологічної, соціологічної, філософської, культурологічної, ідеологічної тощо. Така постановка питання зумовлена тим, що згаданий твір не можна вважати суто історичним, ні суто політичним чи соціологічним або філософським, оскільки він охоплює разом усі вищезазначені дисципліни.

Центральною темою «Листів до братів-хліборобів», як і всієї творчос-

В АМЕРИЦІ

УПРОДОВЖ МИНУЛОГО ТИЖНЯ в Едмонтоні, Канада, відбувалися змагання за світовий чемпіонат фігурної їзди на конзанах і тут Америка знову заблала виступити своїх змагань. Чемпіонат світу фігурної їзди на конзанах серед жінок, здобула 15-річна американка з Каліфорнії, Мішель Кван, ставши третьою з черги наймолодшою серед жінок, що здобули чемпіонат у цій ділянці. Першою у 1927 році була 14-річна Соня Гені, в 1993 році не маючи повних 15 років це звання чемпіона світу серед жінок фігурної їзди на конзанах здобула українка Оксана Баюл, а 1996 року американка М. Кван. Чемпіонат світу з цієї ж ділянки серед мужчин став американець Тодд Елдрідж з Массачусетсу. Ця перемога американських змагунів перша за останніх 10 років. В Женеві 1986 року чемпіонами стали Дебі Томас і Браєн Бойтан.

У НЕДІЛЮ, 24-ГО БЕРЕЗНЯ, американська міжпротестна ракета «Атлантик» прицільно до російської космічної станції «Мір» на радість всіх західників, які у космосі, та і на землі. Цим разом закінчення цієї місії буде доставити до станції американського астронавта 53-річного Р. Шпанон Лусід, за фахом біохіміка, яка перебуватиме у космосі з російськими космонавтами на станції «Мір» близько п'яти місяців, бо аж до серпня. Д-р Ш. Лусід є першою американською жінкою, що житиме на станції «Мір» і за підрахунком експертів її перебування буде початком сталості присутності американських астронавтів на цій російській космічній станції.

У СВІТІ

ПЕРЕБУВАЮЧИ у Каракасі, столиці Венесуелі, з першою офіційною візитом, президент Литви Альгірдас Бразаuskas недовго зупинився з приводу рішення Державної думи Російської Федерації скасувати Біловезьку угоду 1991 року про створення, замість ССР, Співдружності Незалежних Держав. А. Бразаuskas сказав, що це рішення «повністю відірване від теперішньої дійсності і не має майбутнього». Литовський лідер підкреслює, що російська Державна дума може прийняти рішення, яке хоче, однак вони не матимуть ніякого значення для держави, що твердо ступила на шлях національного відраження. Щодо прибалтійських країн, то вони проголосили свій суверенітет ще до Біловезьких угод. «Москві не вдасться відіграти ССР» — запевнив А. Бразаuskas.

ПРО ВИКРИТТЯ у музеї Газі таємного крила організації Гамас, яке діє незалежно від політичного керівництва фундаменталістів, повідомив лідер палестинської автономії Ясир Арафат під час зустрічі в Каїрі з делегатами Світового жіночого конгресу. Мова йде про самостійну групу, настільки законспіровану, що про неї не знали навіть ні гамасівські провідники, ні керівники збройних «Батальйонів Ізедіна аль-Касема». Представник палестинської влади сказав, що саме ця таємна група несе відповідальність за недавні терористичні акції в Єрусалимі, Ашкелоні і Тель-Авіві. В останні два тижні на території автономії заарештовано 500 бойовиків, які «диставали інструкції з 3-х за кордоном». Всього в нформах Газі сидить понад 900 членів радикальних антижидівських організацій Гамас та «Ісламський джихад».

СВОБОДА
СВІДОМІСТЬ ШОДІННЯ
LIBERTY
CONSCIOUSNESS

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 FAX: (201) 451-2200

Передплата на рік \$100.00, на півроку \$60.00. Для членів УНСОЮ \$75.00 річно, на півроку \$40. За кожну зміну адреси \$1.00.

Чекі / money orders / виставляти на "Svoboda".

Статті / дописи підписати авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає свої права в потребі виправляти / скорочувати надіслані матеріали.

Головний редактор: Зенон Нічлик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Для сенатора Р. Дола "осіння кампанія почалася"

У перший вівторок листопада (а в цьому році це буде 5-го) країна, яка стала для нас другою батьківщиною, вибере нового президента. 21-го січня він урочисто вийде в Білий Дім, покладає руку на Біблію, поклянется перед Богом дотримуватися Конституції і вигосилить коротку промову. А після цього приступить до виконання своїх обов'язків як 43-й президент З'єднаних Штатів Америки. Хто стане ним? — головою найдемократичнішої у світі держави?

На це питання ще важко відповісти. Однак уже нині можна з певністю сказати, що не вчорашній претендент, мультимільйонер і видавничий король Стів Форбс, який витратив на свою передвиборчу кампанію не тяжко зароблених 30 мільйонів доларів, перш ніж зрозумів, що не йому судилося в'їхати у Білий Дім на білому коні. Ще донедавна він вірив (а може вдавася, що вірив) у свою перемогу і намагався, як і кожний претендент, переконати американців, що вони багато втратять, якщо не він стане президентом. "Я прагну робити все можливе, щоб наша країна стала ліпшою і сильнішою", — твердив претендент. Оголосивши про вихід з дальшої боротьби, С. Форбс потішив своїх прихильників, що, можливо, висуне свою кандидатуру наступного разу, на що вони дружно відповіли: "Стів 2000!"

Не має найменших шансів і Пат Б'юкенан, єдиний республіканський суперник Дола, який все ще продовжує боротьбу, роблячи добру міну при поганій грі.

І лише сен. Роберт Дол впевнено крокує, здобуваючи перемогу за перемогою. Цими днями він преміє в Огайо, Міссісіпі, Іллінойс і Вісконсині, відстаючи ще 200 голосів делегатів на конвенцію республіканців. Нині в сен. Дола 1,005 делегатів (у П. Б'юкенана — 109). А щоб бути вибраним на конвенції, кандидат повинен заручитися підтримкою 996-ти делегатів. Отже перший етап президентської боротьби Р. Дол пройшов успішно, тріумфально, як мало хто. Тому після перемоги у штетах Середнього Заходу він впевнено заявив: "Осіння кампанія почалася. До поразки Білла Клінтона залишилося 230 днів".

На жаль, Р. Дол не може не розуміти, що попереду — високий бар'єр, і пересекотити його 72-річному сенаторові буде дуже важко. Адже Б. Клінтон молодший від Дола на 22 роки. А це найбільша і, мабуть, найголовніша перешкода на шляху до Білого Дому. Невдамо 35 відсотків опитаних американців заявили, що сен. Дол надто старий, щоб керувати такою державою, як ЗСА. Навіть Р. Регенові було 69 років, коли він став президентом. Але Реген був досить колоритною фігурою, з яскравим відчуттям гумору. Американці як й досі згадують його слова, сказані під час дебату з Волтером Мондейлом: "Я не буду обвинувачувати свого опонента в тому, що він молодий і недосвідчений". Це сподобалося виборцям і вони віддали перевагу "старому" і досвідченому Р. Регенові.

Є у Дола ще одна перешкода: на горизонті замаячила знайома фігура безпартійного Росса Перо. І хоч він поки що офіційно не оголосив про висунення своєї кандидатури, але його інтерв'ю і публічні виступи свідчать, що кожної хвилини від нього можна чекати такого ходу. Повідомлення про те, що Р. Перо має намір включитися у президентську боротьбу, швидко поширилися по країні. "Він допоможе вибрати Клінтона на наступну каденцію", — так прокоментував Дол це повідомлення. Адже чотири роки тому 18.9 відсотка виборців віддали свої голоси тексаскому біліяномери. Чим це закінчилося — наші читачі добре знають. Не виключено, що історія повториться і в цьому році. Опитування громадської думки показало, що якщо б президентські вибори відбулися сьогодні і одним із трьох кандидатів був би Р. Перо, то президент Б. Клінтон одержав би 46 відс. голосів, сен. Р. Дол — 36, а незалежний Р. Перо — 16.

Однак і в цьому випадку для Дола ще не все втрачено. Виходом для нього було б, якби він вибрав, а Колін Повелл погодився стати кандидатом на віцепрезидента. Герой війни у Перській затоці, колишній генерал К. Повелл нині — один з найпопулярніших людей в Америці. Включення в дружину Дола чорного Повелла дало б республіканцям додаткові голоси як негритянського населення, так і тих, які переважно голосують за демократів. Чи підуть на це Роберт Дол і його однопартиєць і чи погодяться на таку пропозицію Повелл — ми незабаром дізнаємося. Як би не було, але чотиріччя президентські вибори принесуть ще багато несподіванок, а може й розчарувань.

В. Кульчицький-Гут

ІДЕОЛОГІЧНО-ПОЛІТИЧНА ВІВІСЕКЦІЯ ЗЮГАНОВА

I

Результати осінніх виборів у Росії зробили на Заході велике потрясіння. Стало ж бо якимось, що можливість мати президента Росії лідера Комуністичної партії Геннадія Зюганова є дуже реальною. І негачно у ЗСА пішло намагаючись з'ясувати постать Зюганова: його характер, його ідеї, його стремління, його образ майбутнього Росії, його розуміння ролі Росії в світі. Образно кажучи, почалася його вівісекція в лабораторіях американських наукових установ, а її результати вносилися на сторінки американської преси.

Уже 24-го грудня минулого року у "Вашингтон Пості" Олександр Ціпко, член Інституту завантажених російських студій Центру Вудро Вільсона, доповідав Зюганову, не є він анти-демократ, чи комуніст у традиційному розумінні цього слова, але державни-

ком — оборонцем Росії як великої потуги у традиційному геополітичному значенні цього поняття, що він є, "більше білий, ніж червоний" ("У Росії новий рівень моральної більшості"). Розуміється, не міг статистаю остронь цього процесу Адриян Каратницький, тепер виконуючий обов'язки голови вилісової американської установи "Фрідом Тауз", яка стежить за демократією і людськими правами в цілому світі. У "Нью Йорк Таймсі" з'явився результат його вівісекції Зюганова п. з. "Правдивий Зюганов". Тут він приходить, фактично, до того ж висновку, що й Ціпко, що Зюганов є більше білий, ніж червоний. Та коли для Ціпка таке визначення мало порадити Захід, то у Каратницького зовсім навпаки — воно старастрається Захід насторожити. "Ані червоний, ані

рожевий", — заявляє Каратницький, — Зюганов є білий — остання інкарнація багатостолітньої традиції російських націоналістів, які просяляють православне християнство, слов'янську єдність і імперіалістичну експансію".

Останнім часом Зюганов видав кілька книжок, інформує Каратницький, "які проповідують свого роду містичний націоналізм. Всі вони беруть за основу тисячолітню боротьбу між Заходом і Сходом, яка почалася 1054 р. із розколом між православним і католицьким християнством". Там також говориться про "навичку відчуження впливу європейської діаспори, який постійно зростає з кожним днем, ба навіть з кожної години", і через це "він приписує до відокремлення Заходу від християнських моральних коренів". Все ж таки Зю-

ганов зберігає його найбільшу злість для ліберальної демократії, яку він робить винною за майже всі нещасть сучасного світу". Та ще, "хоч показує він себе комуністом, він рідко згадує Маркса і Леніна. Радше він прославляє Росію як "ідеалістичну націю", як "націю-мрійника", як "націю-мобілізатора" (...) Він величає історичну роль Советського Союзу як суперника З'єднаних Штатів". А ставши президентом, його "головним пріоритетом було б повернення теренів колишнього Советського Союзу під владу Росії і розбудовання близьких відносин з ісламським світом та Китаєм".

За чотири дні після статті Каратницького у цьому щоденнику з'явилися два листи, які поклали два нові варіанти особистості Зюганова.

(Закінчення буде)

Будемо відвертими: на превеликий жаль, нині багато людей в Україні до певної міри розчаровані тим, що сталося за останні п'ять років. Чому це так? Бо була зроблена помилка при самому початку завоювання нами незалежності. Людям просто говорилось, що тільки-но станемо самостійними, ми будемо мало не найбагатшою державою світу.

І наводилися цифри, скільки ми виробляємо сталі, цукру, лілі, ракет, автобусів, скільки у нас чорноземів і скільки на них можна виростити хліба... Але нічого не мовилося про те, що наша сталь є дуже низької якості, а наш цукор — дорожчий за польський, а наш чорнозем загаломний і т. д. Людям треба було не догадуватися казочками, а наголошувати, що тільки тяжкою і тривалою працею ми вийдемо з кризи. І слід було врахувати, що найбільший злочин комунізму полягає в тому, що він спотворював людські душі, вбивав мораль, фактично захоплював корупцією, тоді намагався зніщити духовне ставно нашої держави.

На щастя, тоталітарному режимові це не вдалося повністю. І попри певні розчарування та незадоволення нас роботаючий народ прийшов до логічного-неполітизованого висновку: треба працювати. Він менше став ходити на мітинги, а почав більше дбати про своє благополуччя. І це у нього виходить. Як не тяжко, а він піднімається, як хати вибудовують люди у передмістях. Він пригнітається до вулиць Києва, Львова, Харкова, Одеси... Він зауважує різні зміни — поволі зникає сіра, нудна "совєтська", і наші міста за якийсь час не відрізняються від західноєвропейських. А може, навіть відрізнятимуться у ліпший бік, бо у нас є що показати людям. Зрештою, пригнітається, як зогнітаються українці, які вони гостинні, і байки ледь не про голод, що панув в Україні, спростуються. Звичайно, жити важко, особливо старшим людям. Але ми йдемо вперед. Я особисто знаю десятки людей, які зробили твердий висновок: держава — це добре, але насамперед щіт покладатися на себе самого. Ми вже дозріли до розуміння, що сильна держава, це коли вона єдина багатими й освіченими людьми.

Чотири з половиною роки, які присвячені відродженню Києво-Могилянської Академії, більш ніж переконали мене в

В'ячеслав Брюховецький, перший проректор НАУКМА

ПЕРШІ ПРОМЕНІ МАЙБУТТЯ

на мітинги, а почав більше дбати про своє благополуччя. І це у нього виходить. Як не тяжко, а він піднімається, як хати вибудовують люди у передмістях. Він пригнітається до вулиць Києва, Львова, Харкова, Одеси... Він зауважує різні зміни — поволі зникає сіра, нудна "совєтська", і наші міста за якийсь час не відрізняються від західноєвропейських. А може, навіть відрізнятимуться у ліпший бік, бо у нас є що показати людям. Зрештою, пригнітається, як зогнітаються українці, які вони гостинні, і байки ледь не про голод, що панув в Україні, спростуються. Звичайно, жити важко, особливо старшим людям. Але ми йдемо вперед. Я особисто знаю десятки людей, які зробили твердий висновок: держава — це добре, але насамперед щіт покладатися на себе самого. Ми вже дозріли до розуміння, що сильна держава, це коли вона єдина багатими й освіченими людьми.

Чотири з половиною роки, які присвячені відродженню Києво-Могилянської Академії, більш ніж переконали мене в

тому, що ми масно дивовижно талановиті, віддані, патріотичні моральні. Цей молодий порелі нашої держави піднімають закордонні професори, котрі констатують, що в країнах розвинених, багатих уже немає такого потугу до знань, який вони заважають у наших студентів.

То є справді велика надія нашої держави. У цьому році відбувається перший великий випуск студентів Києво-Могилянської Академії. Хто буде 30 червня в Києві, а всі запрошую на ці урочистості. Бо ми свідомі, що Києво-Могилянська Академія відроджена внаслідок мірою здавля і внаслідок професійної підтримки та шестері допомоги. І коли ви дивитиметесь на юних наших земляків, які закінчать цього року свої бакалаврські студії, будуть дуже уважними. Серед них багато майбутніх провідників нашої нації, лідерів, що виведуть наш народ з трагічної неополі. Привітаються уважніше до цих нагнених облич, адже опитування, проведені серед наших студентів, показало, що 11.1 відс. з них мрі-

ють стати Президентом України!

Але це буде влітку. Сьогодні Національний Університет "Києво-Могилянська Академія" працює у напруженому режимі. Кілька місяців тривала наша боротьба з колишнім політичним училищем, яке не хотіло віддавати належні нам будинки. Але врешті ми перемогли. Крім того, нам вдалося завершити будівництво нового курортного комплексу, хоча це багато зусиль вимагає урештєлювання його та упорядкування.

Наступного академічного року ми відкриваємо правничий факультет, а також магістерські та докторські студії на вже існуючих факультетах.

Серед багатьох незвичних в українській вишній школі принципів, що застосовуються в НАУКМА, є й такий: від минулого року всі наші студенти мають змогу працювати в НАУКМА (десять років на тиждень протягом трьох місяців). Той, хто відраховує, повністю звільняється від платні за навчання (а вона вносить 200 дол. на рік). Така система себе повністю виправдала — студенти стають активними учасниками відродження Києво-Могилянської Академії, а не просто споживачами готового. Це підвищує і їхнє зацікавлення, і відпо-

(Закінчення на стор. 3)

3 ЛІСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

За когось просити легше

Зі зворушенням читаю у "Свободі" статті, де йде мова про самовидання працю в справі допомоги дітям України.

Так щастливо склалася моя доля, що я дістала змогу побувати в ЗСА і звернутися безпосередньо до всіх вас. Це справді чудовий і багатий край. А найважливіше, що тут багато ширших і добрих людей, готових допомогти Україні в тяжкій час. Дуже хотілося б, щоб долі усіх мінувалися дістали допомогу не лише дітям Чорнобиль, сиротам, яким намагалися допомогти дієспора з цілого світу, але і іншим дітям, які цього справді дуже потребують.

В мене є близька товаришка (про цей лист вона не здогадується), в якій життя склалося нелегко. Ожурена, донечка, втрачає чоловіка, друге вдале одруження, друга донечка і, на превелике горе, смерть другого чоловіка. Серце розривається дивитися, як ця самотня жінка мужньо виховує напівсиріт. А в неї самого багатого проблем з здоров'ям. А найстрашніше, що друга дівчинка (Орися Шевчук, 13 років) має дитячий церебральний параліз. Хочу написати

ти, що ніколи ця дитина не дістала нізвідки жодної допомоги. А в її лікування вкладали всі родини заощадження, які, на жаль, давно вичерпалися. Пожаль масажі, сотні застріків, операція. Попереду масажі, сотні застріків, операція. А фабрика, на якій працює моя товаришка, більше простостоює, ніж працює. Отже мови нема не те що про вітання, своєї чи чужої — на найважливішому не вистає. А українська гордість не дозволяє простягнути руку прохання. Я звертаюся до допомоги (бо за когось просити легше) до чужих, добрих, ширших і ширших людей цього краю, які погодяться подати руку допомоги хворій напівсироті. Наперед дякую.

З повагою
Роман Славська

Адреса дівчинки і її матері: 290054, Україна, Львівська обл., Караджівка 16, кв. 50, Шевчук Ірина Зиновівна; тел.: 011-380-322-622410.

Кредитівка в Нью-Йорку: Self-Reliance Federal Credit Union, Act. No. 8144-000, 734 Sandford Ave., Newark, N. J. 07106-3627.

Ще декілька слів про св. п. Лева Якевича

Шановний Пане Редакторе!

Дозвольте коротко доповісти, зрештою, доволі велику, біографічну статтю про св. п. Лева Якевича, авторства д-ра Павла Пундія.

Йдеться про роки німецької окупації Галичини (1941-44), коли то св. п. Лев Якевич був головою Українського Допомогового Комітету (УДК) на Львівській області, що тоді своєю діяльністю охоплював не мільйон українського населення (без міста Львова, де був окремий комітет). Крім своїх службовців у львівській центральній при вул. Академічній 28, мав УДК

численний персонал своїх теренових службовців у філіях (т. зв. делегатурах), а було їх 12. Служити основним потребам українського населення під час війни (супільна опіка, культурно-освітні справи, шкільництво, дитячі садки тощо), охороняти його і репрезентувати перед німецькою окупаційною владою було нелегким завданням. Але св. п. Лев Якевич виявив себе тоді не тільки знаменитим організатором, але справжнім патріотом і відданим українській національній справі провідним діячем.

Миротислав Семчишин
Чикаго

Молодь шанувала Крути

Дозвольте мені, грішному, виправити одне несправне ствердження у "Свободі" з 23-го лютого ц. р. у своїй статті "Козаки вишнують Крути" я написав, що молоді організації забувають про Крути.

Виявляється, що молоді такти вшанували свято Крут цього року. Чи розголює то був ма-

лий, чи що інше, чому несли козаки, ані я про це не знав. Означне незнання нікого не оправдує! Я з радості прошу пробащення в нашої молоді за що крикнув, що запоздав, бо вони, честь їм, і надалі ту естафету тримають!

Дмитро Грушевський
Чикаго, Іл.

Олена Несіна

В 50-ЛІТТЯ ГОЛОДУ 1946-47 РОКІВ

Док. № 17.

Листи із спеціального МДБ УРСР ЦК КП(б)У про негативне реагування населення України на зменшення норм прохарчування та зняття людей з пенсійного постачання хлібом.

Жовтень 1946 р. Приклади:

...Чому старим не дають хліба? Нам не довго вже залишилося жити, а тепер прийдеться помирати голодною смертю. Хто нас може годувати?..."

"Який нам дали землю, то було б ліпше. Я б працював на землі так, що і мені б урожай вистачило і державі. Працювати в колгоспі немає ніякого сенсу, бо так прийдеться працювати на жуликів (шахраїв) і п'яниць..."

Док. № 20.

Лист М. С. Хрущова М. С. Патолічеву про посилення хлібозаготівель.

22 листопада 1946 р.

В листі Хрущов пише, що ЦК КП(б)У і Рада Міністрів УРСР продовжують вживати міри для вилянення в колгоспах і радгоспах скоханих харчових культур і здачі їх по плану заготівель.

Док. № 21.

21-го листопада 1946 р.

Директива Ради Міністрів СРСР і ЦК Комуністичної партії більшовіків Раді Міністрів УРСР і ЦК КП(б)У з вимогами посилення хлібозаготівель і покращення за приховування хліба.

Документи подібних директив є кілька.

Док. № 23, № 24.

17 грудня 1947 р.

Лист шахтаря Донбасу про тяжке продовольче становище, про не видавання пайкового хліба дітям, про голодування.

Подібні листи інших.

II

Док. № 25.

6 лютого 1947 р.

Із Спецповідомлення Міністерства Державної Безпекі (МДБ) УРСР до МГБ (Міністерства Государственной Безопасности) СССР про випадки вживання для їхніх людських трупів у Дніпропетровській та Ізмаїльській областях.

Повідомляють, що робітники підсобного господарства депо станції Синельникове 13 січня в їжу вживали труп своєї матері. Вона, малороматна вдова з родиною з 6-ти осіб, мала тяжкі матеріальні умови, внаслідок чого вся родина вистажилася (пнула). Мати її померла, але допомоги для похорону цієї жінки не дали, і вона, бунувши вже у хворобливому стані, на протязі двох днів їла труп матері.

26 і 27 січня 1947 р. в Ізмаїльській області записано чотири випадки вживання з їжею людських трупів.

Док. № 27, 28, 30, 31, 32, 33, 34, 35.

Листи до Сталіна, доповідні записки МВС ("українське" Міністерство Внутрішніх Справ), інформації МДБ, Спецповідомлення начальника управління МВС все про харчові труднощі і випадки голодування.

Док. № 35.

15 квітня 1947 р.

Телеграма Лазаря Мойсєєвича Кагановича Міністерству Заготівель СРСР про збільшення обсягу зернопоставок. Каганович і Хрущов підтримують збільшення обсягу поставок з одного гектара оранки в кілограмах з Чернігівської області до 85 кілограмів, з Житомирської — 80 кг., з Кам'янської-Подільської — 149 кг., з Сталіської (м. Сталіно — колишня Юзівка) — 169 кг., з Кіровоградської — 171 кг. і в цілому по республіці до 157 кг. з одного гектара...

Док. № 36.

Із спеціального МДБ УРСР ЦК КП(б)У про скарги населення на голод, людодство. Ось лист з Вінницької області.

22. III. 1947 р. ....Один одного їдять — людодство; дуже багато пухлях, людей рижуть і роблять ковабсу. Ой, Боже, що робиться, надто багато, голот великий..."

Док. № 39.

Лист МВС (Міністерство Внутрішніх Справ) про заворушення населення УРСР на дистрибуцію та смертність від неї станом на 20-те червня 1947 р.

Числа 25 областей.

Хворих на 20. 06. 1947 р. — 1, 154, 378. Тих, хто заворив за 20 днів червня — 99, 368.

Померло за 20 днів червня — 3,688.

Док. № 40.

Довідка МВС УРСР про факти людодства серед населення УРСР у червні 1947 р.

15 областей мали випадки людодства: за 1947 рік — 130 випадків. Кількість з'їдених трупів — 189.

Док. № 42.

5 вересня 1947 р.

Телеграма Міністерства Заготівель СРСР секретарю ЦК КП(б)У Л. М. Кагановичу про вивезення зерна за межі України.

Міністерство Заготівель Зерна намітило додатково вивезти з України 267,000 тонн зерна!

Док. № 43.

15 вересня 1947 р.

Постанова ЦК КП(б)У і Ради Міністрів УРСР про заходи для виконання директив Й. В. Сталіна про посилення хлібозаготівель.

На основі Директив Й. В. Сталіна ЦК КП(б)У і Рада Міністрів підкреслиють, що на Україні можливо виконати плян до жовтня, а саме: негайно організувати охорону кукурудзи від крадіжок, приширивши і енергійний збір кукурудзи і здачі її на зніпні пункти. Збір ліпших молотилоч в колгоспах, які не закінчили молотобу, прикріплення до кожної машини дієсно серйозних робітників. Підняття виробництва молотилоч і підсиле-

(Закінчення на стор. 3)

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue